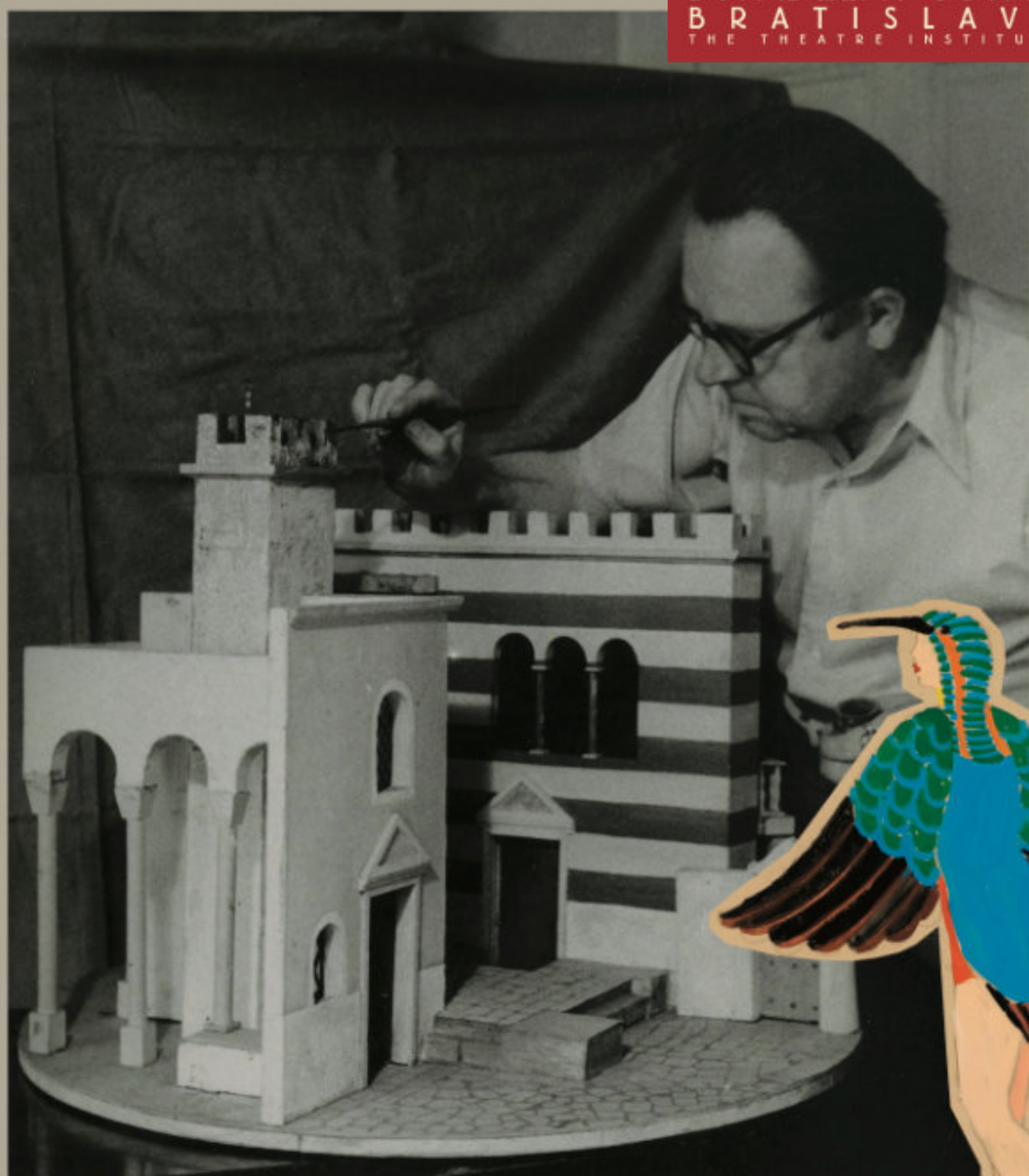
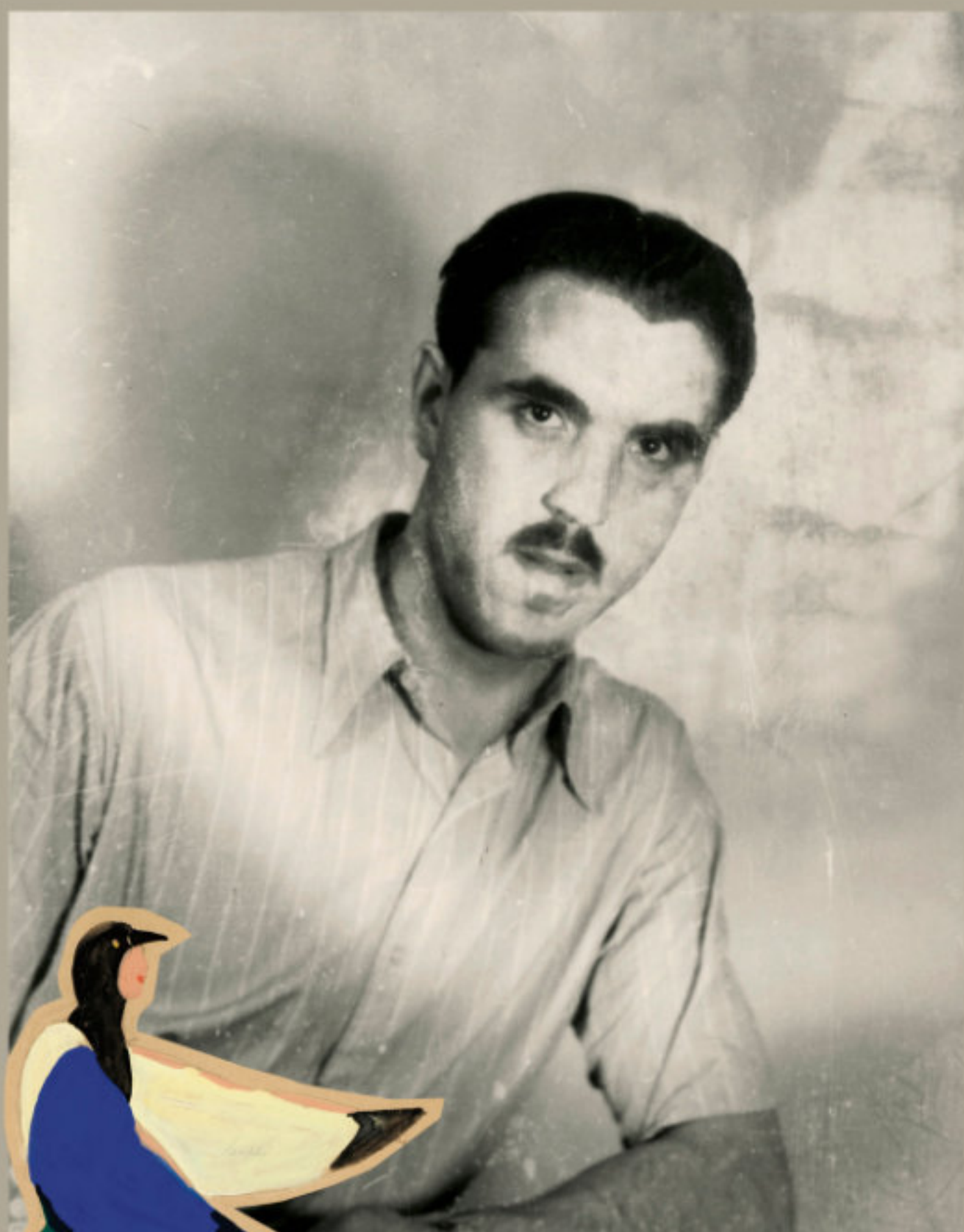

Ján Ladvenica

1898 – 1947

Scénograf, maliar, ilustrátor, kostýmový výtvarník – univerzálny profesionál vo výtvarnom svete. Dielo Jána Ladvenicu tvorí jeden zo základných pilierov vývinu a smerovania scénografie na Slovensku.

Za jeho umeleckým rastom stáli známe mená európskych umelcov, ako napríklad rakúsky grafik Ferdinand Schmutzer alebo sochár Aloiz Rigele. Rovnako na neho výrazne umelecky vplývali aj jeho súputníci Ľudovít Fulla, Janko Alexy či Martin Benka, s ktorých umením sa konfrontoval. V divadle spolupracoval s tými najvýznamnejšími tvorcami – s Jánom Jamnickým, Andrejom Bagarom, Jankom Borodáčom alebo Viktorom Šulcom. S týmito režisérmi vytvoril takmer dvesto divadelných scénografií. V súpise jeho tvorby sa nachádzajú scénické riešenia k činohrám, opere, operete a baletu. Šestnásť rokov tvoril najmä pre Slovenské národné divadlo. Tento súpis obohacuje a dopĺňa ďalších sto scénografií pre film.

Scénu na javisku budoval ako obraz alebo knižnú ilustráciu. Tieto výtvarné techniky a prejavy možno považovať v divadelnej scénografii Jána Ladvenicu za východiskové. Široké spektrum výtvarného vzdelania, štúdium kresby, grafiky, sochárstva, maľby, fotografovania a priama praktická skúsenosť s rozličnými výtvarnými technikami Ladvenica zužitkoval a pretavil do vlastného, erudovaného a výtvarne originálneho rukopisu.

Očarený komplementárnou farebnosťou a žiarivými farebnými plochami na javisku monumentalizo-

val rozličné konkrétne aj abstraktné divadelné priestory. Túto farebnú veľkoleposť dekoroval ľudovou drobnokresbou a ornamentom.

V jeho tvorbe sú výrazne prítomné viaceré avantgardné „izmy“ obdobia moderny, ale napríklad aj nemecký expresionizmus, ktorý sa prejavil v Shakespearovej inscenácii *Oko za oko* v Slovenskom národnom divadle v roku 1929. Ťaživú atmosféru tragédie *Hamlet* vystihol v systéme schodísk inšpirovanom ruským konstruktivizmom. Inscenácia v réžii Jána Borodáča z roku 1931 mala veľký ohlas. Kubistický ornament využil vo farebnej abstraktnej krajine vo Weinbergerovej opere *Gajdoš Švanda* z roku 1929 v réžii Bohuša Vilíma.

Ján Ladvenica obdivoval aj ruskú scénografickú školu, Ďagilevove balety a dezény v geometrickom štýle Miguela Urvancova. Tento obdiv sa prejavil v opere od Sergeja Prokofieva *Láska ku trom pomarančom* z roku 1931, tiež vo Vilímovej réžii.

Nemožno obísť aj mimoriadne vzácne ocenenia Jána Ladvenicu za scénografickú tvorbu, ktoré získal na svetových výstavách a fórach, ako napríklad čestné uznanie na VI. trienále umenia v Miláne za scénické návrhy k Foersterovej opere *Jessika* z roku 1934. Na medzinárodnej výstave v Paríži získal v roku 1939 bronzovú medailu za scénické návrhy k Dvořákovému baletu *Slovanské tance*, Vladigerovej opere *Cár Kajolan* a Stodolovej dráme *Kráľ Svätopluk*.

Zbierka celoživotného diela Jána Ladvenicu, nachá-

džajúca sa v scénografickom fonde Múzea Divadelného ústavu, patrí k jedným z najhodnotnejších nielen z pohľadu teatrologického, ale i vysoko umeleckého. Maľované či kreslené scénické a kostýmové návrhy nám dávajú kompletný obraz o jeho tvorbe.

Biografia

1898 – narodil sa v Bratislave (18. júla)

1925 – absolvoval kurzy kreslenia na umeleckopriemyselnej škole vo Viedni, súčasne študoval sochárstvo u Aloiza Rigeleho v Bratislave. Absolvoval štúdium na fotografickom oddelení Školy umeleckých remesiel v Bratislave.

1926 – pracovník Mestského múzea v Bratislave

1927 – 1945 – šéf scénickej výpravy Slovenského národného divadla v Bratislave

1947 – zomrel v Bratislave (31. mája)

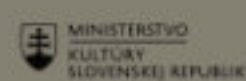
Kurátor výstavy Miroslav Daubrava
Grafické riešenie Mária Čorejová
Jazyková redakcia Hana Raffčíková

Scénické návrhy Jána Ladvenicu a fotografie z inscenácií sú súčasťou zbierok Divadelného ústavu – Múzea Divadelného ústavu.

Výstavu realizoval Divadelný ústav – Múzeum Divadelného ústavu v spolupráci so Slovenským národným divadlom.

Divadelný ústav a Slovenské národné divadlo sú štátnymi príspevkovými organizáciami zriadenými Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky.

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA

J. Ladvenica

Sergej Prokofiev: Láska k trom pomarančom

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1931

Réžia: Bohuš Vilím

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

enica

Sergej Prokofiev: Láska k trom pomarančom

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1931

Réžia: Bohuš Vilím

Vasilij Škvarin: Cudzíe dieťa

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1934

Réžia: Janko Borodáč

Aristofanes: Vtáci

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1929

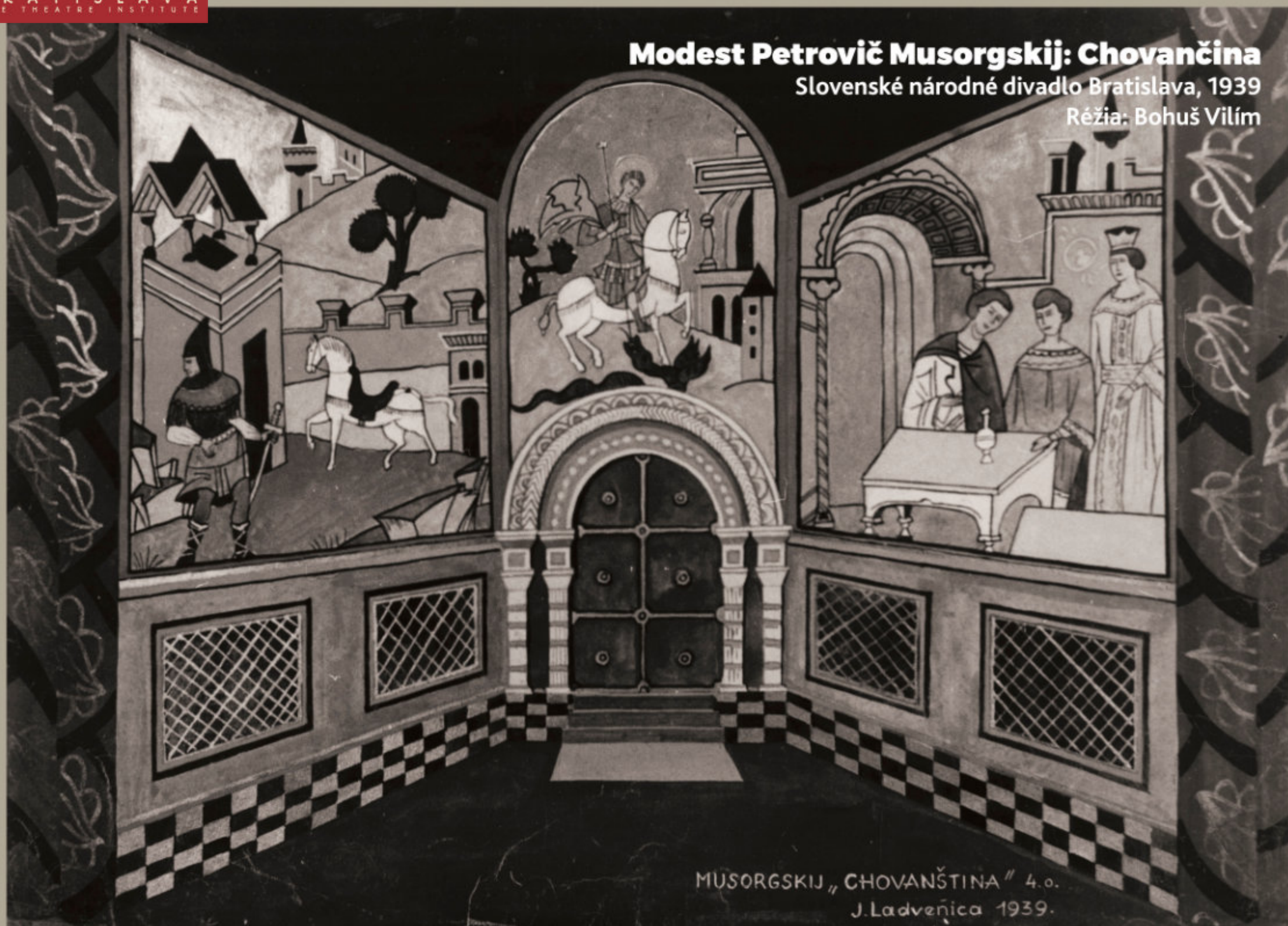
Réžia: Václav Jiříkovský

Modest Petrovič Musorgskij: Chovančina

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1939

Réžia: Bohuš Vilím

MUSORGSKIJ „CHOVANŠTINA“ 4.o.
J. Ladvenica 1939.

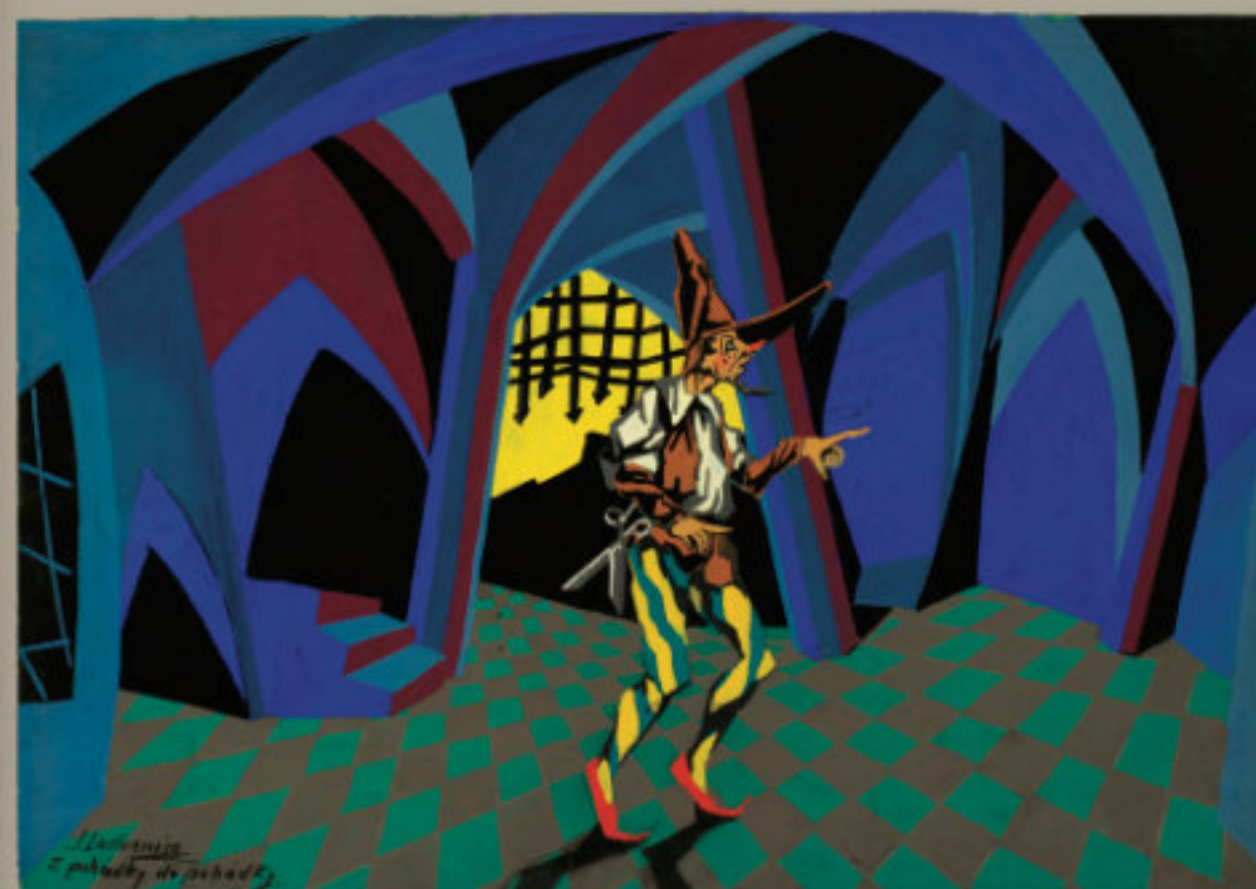

Jaromír Weinberger: Gajdoš Švanda

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1929

Réžia: Bohuš Vilím

Oskar Nedbal: Z rozprávky do rozprávky

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1929

Réžia: Bohuš Vilím

Zdeněk Fibich: Messinská nevěsta

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1928

Réžia: Václav Jiříkovský

Pančo Vladigerov: Cár Kajolan

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1939

Réžia: Bohuš Vilím

Krešimir Baranović: Medovníkové srdce

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1944

Réžia: Bohuš Vilím

Lujo Šafranek-Kavič: Figúrky z porcelánu

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1929

Réžia: Achille Viscusi

Josef Bohuslav Foerster: Jessika

Slovenské národné divadlo Bratislava, 1934

Réžia: Bohuš Vilím

Ján Levoslav Bella: Kováč Wieland

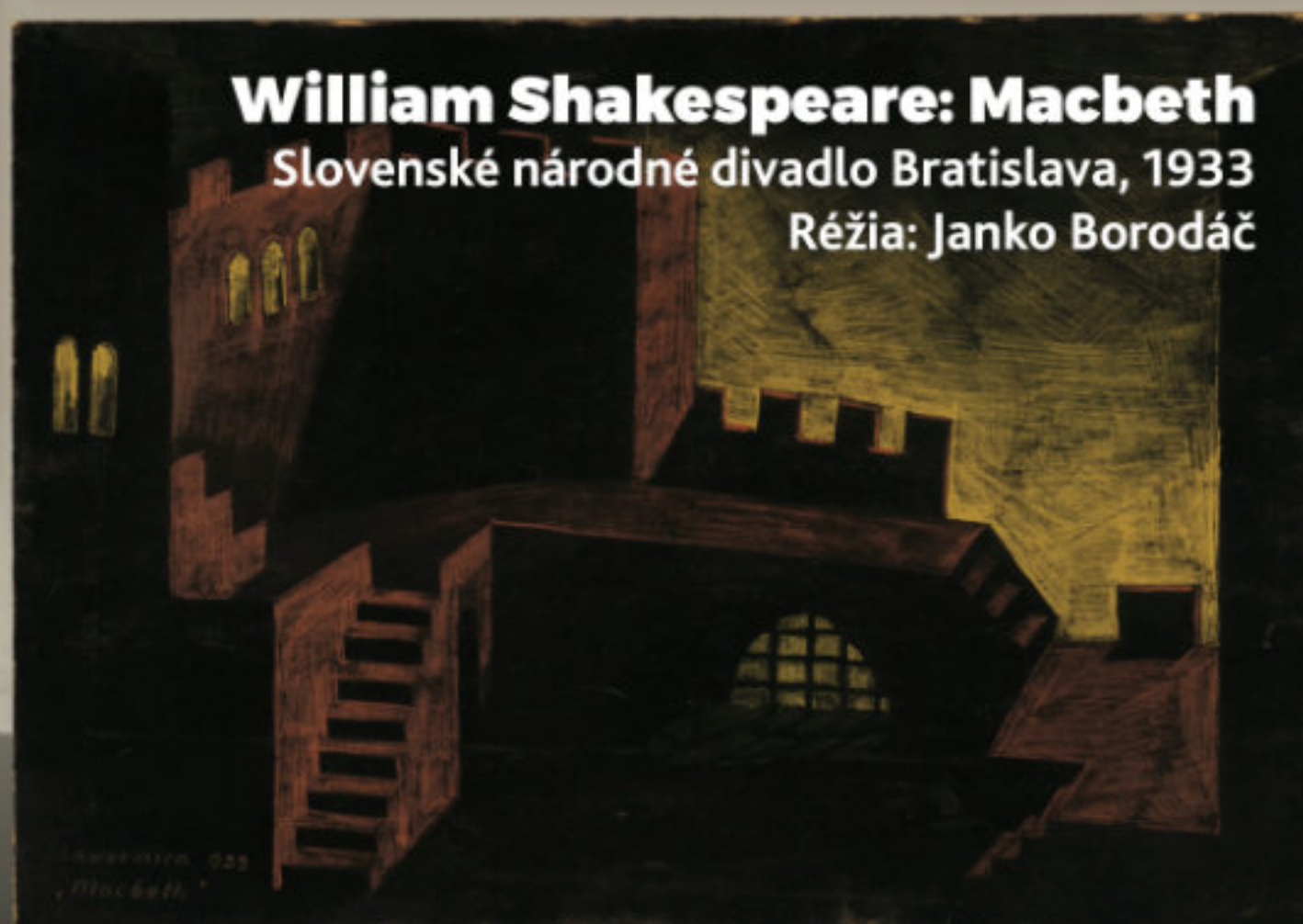
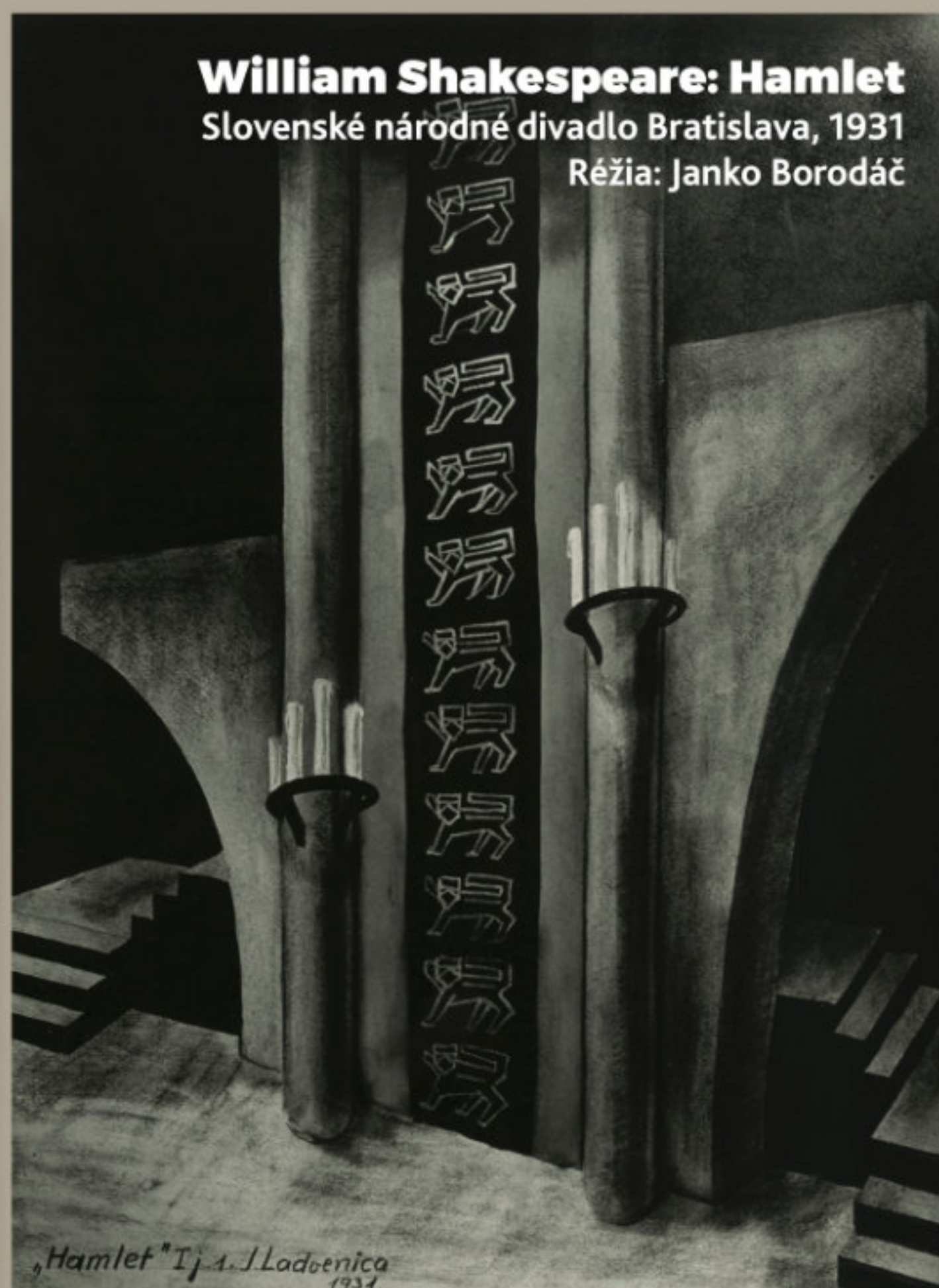
Slovenské národné divadlo Bratislava, 1943

Réžia: Bohuš Vilím

William Shakespeare:
Sen noci svätójánskej
Slovenské národné divadlo Bratislava, 1935
Réžia: Viktor Šulc

William Shakespeare: Oko za oko
Slovenské národné divadlo Bratislava, 1929
Réžia: Josef Bezdiček

